

Νέο κανονιστικό πλαίσιο για την καταναλωτική πίστη

Σε δημόσια διαβούλευση δίδεται από σήμερα 14.4.2010 και μέχρι τις 22.4.2010 το Σχέδιο Κοινής Απόφασης των Υπουργών Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας κ. Λ. Κατσέλη, Οικονομικών κ. Γ. Παπακωνσταντίνου και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας & Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κ. Χ. Καστανίδη με το οποίο ενσωματώνεται στην ελληνική νομοθεσία η Κοινοτική Οδηγία 2008/48/EK για τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης.

Με το σχέδιο της Κοινής Υπουργικής Απόφασης επέρχονται μεταξύ άλλων οι ακόλουθες αλλαγές:

1. Υποχρεωτική αναφορά των στοιχείων κόστους της πίστωσης, στις διαφημίσεις των πιστωτικών φορέων

Κάθε διαφήμιση καταναλωτικής πίστωσης υποχρεούται να αναφέρει, με τη χρήση αντιπροσωπευτικού παραδείγματος, όλα τα κρίσιμα στοιχεία σχετικά με το κόστος της πίστωσης. Τα στοιχεία που είναι κρίσιμα προσδιορίζονται επ' ακριβώς στην ΚΥΑ. **Για την εξασφάλιση πληρέστερης διαφάνειας και συγκρισιμότητας των προσφορών, η πληροφόρηση, πέραν του επιτοκίου χορηγήσεων και των άλλων στοιχείων, περιλαμβάνει και το ΣΕΠΠΕ, δηλαδή το Συνολικό Ετήσιο Πραγματικό Ποσοστό Επιβάρυνσης, που καθορίζεται με τον ίδιο τρόπο σε όλη την Κοινότητα και το οποίο αποδίδει κατά πληρέστερο τρόπο το κόστος της πίστωσης από ότι συμβαίνει σήμερα με το Συνολικό Ετήσιο Πραγματικό Επιτόκιο (ΣΕΠΕ).** Στο ΣΕΠΠΕ περιλαμβάνονται όλες οι δαπάνες, συμπεριλαμβανομένων τόκων, φόρων ή άλλων τελών, εξόδων ασφαλιστικής κάλυψης ή άλλων εξόδων που πρέπει να καταβάλει ο καταναλωτής σε σχέση με τη σύμβαση πίστωσης.

2. Καθιέρωση της αρχής υπεύθυνου δανεισμού

Οι πιστωτικοί φορείς οφείλουν, προκειμένου να αποφεύγεται η υπερχρέωση των καταναλωτών, να ελέγχουν την ικανότητα του καταναλωτή να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει με την πίστωση. Οι πιστωτικοί φορείς έχουν καταρχήν υποχρέωση να παρέχουν επαρκείς εξηγήσεις, προσαρμοσμένες στον συγκεκριμένο κάθε φορά καταναλωτή, ώστε να μπορεί αυτός να αξιολογεί ποια σύμβαση πίστωσης είναι η πιο κατάλληλη για τις ανάγκες και την οικονομική κατάσταση του. Συγχρόνως όμως ο ίδιος ο πιστωτικός φορέας οφείλει να ερευνά και να αξιολογεί την πιστοληπτική ικανότητα του καταναλωτή και να μη χορηγεί δάνεια χωρίς προηγούμενο έλεγχο της φερεγγυότητας του καταναλωτή. Σε περίπτωση παραβίασης των υποχρεώσεων του υπεύθυνου δανεισμού από τον πιστωτικό φορέα, εκτός από την επιβολή διοικητικών κυρώσεων, προβλέπεται δικαίωμα του καταναλωτή να ζητήσει

αποζημίωση. Έτσι λ.χ. θα μπορούσε ο καταναλωτής, στο πλαίσιο της αποκατάστασης της ζημίας που υφίσταται, να απαλλαχθεί από την υποχρέωση για μερική ή και ολική καταβολή τόκων για το ποσό της πίστωσης.

3. Ενίσχυση της προσυμβατικής και συμβατικής πληροφόρησης και πρόβλεψη κυρώσεων σε περίπτωση ελλιπούς πληροφόρησης

Καθιερώνεται η υποχρέωση του πιστωτικού φορέα για **παροχή διεξοδικής πληροφόρησης σε εύλογο χρόνο πριν από τη σύναψη σύμβασης**, ώστε να δοθεί πραγματικά η δυνατότητα στον καταναλωτή να σταθμίσει και να συγκρίνει τις διαφορετικές προσφορές. Οι πληροφορίες αυτές προσδιορίζονται επ' ακριβώς στην υπουργική απόφαση. Οι ίδιες και περαιτέρω πληροφορίες δίνονται **και με τη σύναψη της σύμβασης**. Με σκοπό τη διασφάλιση πλήρους διαφάνειας **θεσπίζεται υποχρέωση του πιστωτικού φορέα να ενημερώνει τον καταναλωτή καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης για αλλαγές του επιτοκίου και αλλαγές των καταβολών**. Η παραβίαση της υποχρέωσης πληροφόρησης **επισύρει εκτός από διοικητικές κυρώσεις, και έννομες συνέπειες αστικού δικαίου**. Ειδικότερα και ενδεικτικά:

- Επιβαρύνσεις που δεν προσδιορίζονται με σαφήνεια στη σύμβαση, δεν επιβάλλονται στον καταναλωτή.
- Εάν το δηλούμενο στη σύμβαση ΣΕΠΠΕ είναι υψηλότερο από το ορθά υπολογιζόμενο, τότε μειώνεται αντίστοιχα το επιτόκιο χορηγήσεων.
- Εάν στη σύμβαση δεν περιλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις τροποποίησης των επιβαρύνσεων ή του επιτοκίου, ο πιστωτικός φορέας δεν έχει το δικαίωμα να τροποποιεί το επιτόκιο ή τις επιβαρύνσεις εις βάρος του καταναλωτή.
- Εάν στη σύμβαση δεν περιλαμβάνονται πληροφορίες για τη διάρκεια ή το δικαίωμα καταγγελίας, ο καταναλωτής έχει δικαίωμα να καταγγείλει τη σύμβαση οποτεδήποτε χωρίς καμία επιβάρυνση.

4. Δικαίωμα αναιτιολόγητης υπαναχώρησης του καταναλωτή

Θεσπίζεται δικαίωμα αναιτιολόγητης και **αζήμιας** υπαναχώρησης του καταναλωτή από τη σύμβαση πίστωσης, εντός προθεσμίας δεκατεσσάρων ημερών.

5. Δικαίωμα πρόωρης εξόφλησης

Ο καταναλωτής έχει δικαίωμα ανά πάσα στιγμή να εξοφλεί πρόωρα την πίστωση. Σε περίπτωση που η πιστωτική σύμβαση έχει κατά το χρόνο της πρόωρης αποπληρωμής κυμαινόμενο επιτόκιο, ο πιστωτικός φορέας δεν δικαιούται να απαιτήσει καμία απολύτως αποζημίωση ή επιβάρυνση. Ο πιστωτικός φορέας δικαιούται να απαιτήσει αποζημίωση μόνο στην περίπτωση που έχει συμφωνηθεί σταθερό επιτόκιο χορηγήσεων. Η αποζημίωση ωστόσο αυτή δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1% του ποσού της πίστωσης που εξοφλείται πρόωρα εφόσον το χρονικό διάστημα μεταξύ της πρόωρης εξόφλησης και της συμφωνηθείσας

λήξης της πίστωσης υπερβαίνει το ένα έτος. Εάν το χρονικό διάστημα είναι μικρότερο του έτους του έτους, η αποζημίωση δεν μπορεί να υπερβαίνει το 0,5% του ποσού της πίστωσης που εξοφλείται πρόωρα. **Ακόμη όμως και στην περίπτωση της σύμβασης με σταθερό επιτόκιο ο πιστωτικός φορέας μπορεί να ζητά την αποζημίωση μόνο κατά το μέρος που προεξοφλήθηκε ποσό μεγαλύτερο των 10.000 ευρώ τους τελευταίους δέκα μήνες. Δηλαδή ο καταναλωτής μπορεί σε κάθε δώδεκα μήνες να προεξοφλεί χωρίς καμία επιβάρυνση ποσόν 10.000 ευρώ. Στην Κοινή Υπουργική Απόφαση προβλέπονται μάλιστα και λόγοι έκπτωσης του πιστωτικού φορέα από το δικαίωμα της παραπάνω αποζημίωσης, όπως λόγου χάρη στην περίπτωση που ο πιστωτικός φορέας δεν ενημέρωσε τον καταναλωτή για το δικαίωμα πρόωρης εξόφλησης ή τον ύψος τον καθορισμό της παραπάνω αποζημίωσης.**

6. Καταγγελία συμβάσεων πίστωσης αόριστης διάρκειας

Εισάγεται δικαίωμα του καταναλωτή να καταγγέλλει **σύμβαση πίστωσης αόριστης διάρκειας** ανά πάσα στιγμή και χωρίς επιβάρυνση, εκτός αν τα μέρη έχουν συμφωνήσει προθεσμία ειδοποίησης η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τον ένα μήνα. Αντίθετα ο πιστωτικός φορέας δύναται να καταγγείλει τη σύμβαση πίστωσης αόριστης διάρκειας μόνο εφόσον έχει τηρήσει τουλάχιστον δίμηνη προθεσμία ειδοποίησης. Κατ' αυτόν τον τρόπο θα τεθεί **τέρμα στην πρακτική πιστωτικών ιδρυμάτων να κλείνουν τους ανοικτούς ιδίως λογαριασμούς, απαιτώντας άμεσα την επιστροφή του υπολοίπου της πίστωσης και αιφνιδιάζοντας τους καταναλωτές.**

7. Προστασία του καταναλωτή στις συνδεδεμένες συμβάσεις πίστωσης

Εισάγονται ειδικές διατάξεις για την προστασία των δικαιωμάτων των καταναλωτών στις συνδεδεμένες συμβάσεις πίστωσης, στις οποίες υπάρχει αλληλεξάρτηση μεταξύ της αγοράς των αγαθών ή των υπηρεσιών και της σύμβασης πίστωσης. Τέτοια σύμβαση λ.χ. υπάρχει όταν ο πιστωτικός φορέας (π.χ. η τράπεζα) παρέχει πίστωση χρησιμοποιώντας για τη σύναψη ή την προετοιμασία της σύμβασης πίστωσης τις υπηρεσίες του πωλητή του αγαθού ή της υπηρεσίας. Υπάρχει δε σε κάθε περίπτωση συνδεδεμένη σύμβαση πίστωσης, όταν αναφέρεται στη σύμβαση πίστωσης το συγκεκριμένο αγαθό ή υπηρεσία για την αγορά του οποίου χορηγείται η πίστωση.

Στην περίπτωση της συνδεδεμένης πίστωσης **εάν ο καταναλωτής υπαναχωρήσει** με βάση κανόνα κοινοτικού δικαίου από τη σύμβαση παροχής του αγαθού ή της υπηρεσίας, αποδεσμεύεται εκ του νόμου και από τη συνδεδεμένη σύμβαση πίστωσης. **Δεν χρειάζεται δηλαδή πλέον να εξοφλεί την πίστωση που του είχε χορηγηθεί για την αγορά του αγαθού ή της υπηρεσίας.** Τέτοιες περιπτώσεις λ.χ. είναι οι πιστώσεις για αγορές από απόσταση, εκτός καταστήματος, για χρονομεριστική μίσθωση κ.ά.

Σε κάθε άλλη περίπτωση προβλημάτων σχετικά με τη σύμβαση αγοράς, δηλαδή όταν τα αγαθά ή οι υπηρεσίες που χρηματοδοτούνται από τη συνδεδεμένη σύμβαση πίστωσης δεν παρασχεθούν ή δεν ανταποκρίνονται στους όρους της σύμβασης παροχής (είναι λ.χ. ελαττωματικά), ο καταναλωτής δικαιούται να στραφεί και κατά του

πιστωτικού φορέα και να παύσει να πληρώνει την πίστωση, υπό την προϋπόθεση ότι έχει ασκήσει δικαίωμά του κατά του προμηθευτή (λ.χ. την αντικατάσταση του πράγματος) και δεν έχει ικανοποιηθεί.

8. Διοικητικές κυρώσεις

Με σκοπό την αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων για την καταναλωτική πίστη εισάγονται πρόσθετες εξουσίες ελέγχου του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, όπως **εξουσία πρόσβασης στις επαγγελματικές εγκαταστάσεις των πιστωτικών φορέων και λήψης πληροφοριών**. Προβλέπεται η **επιβολή χρηματικού προστίμου** από τον Υπουργό Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας για κάθε παράβαση των διατάξεων της απόφασης, το οποίο μπορεί να φθάνει μέχρι το ποσό των **1.000.000 ευρώ**. Προβλέπεται περαιτέρω η **επιβολή διοικητικών κυρώσεων σε πιστωτικούς φορείς ή μεσίτες πιστώσεων οι οποίοι είτε παρακωλύουν τους ελέγχους, είτε αρνούνται την παροχή των αιτούμενων πληροφοριών ή παρέχουν ψευδείς**. Για πρώτη φορά θεσπίζεται πλαίσιο συνεργασίας σχετικά με θέματα καταναλωτικής πίστης μεταξύ της Τράπεζας της Ελλάδος και του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας το οποίο θα εξειδικευθεί σε σχετικό Μνημόνιο Συνεργασίας που θα υπογραφεί εντός των προσεχών έξι (6) μηνών μεταξύ των δύο φορέων.
